

Angst, vertrouwen en geloof

Overweging 23 juni 2024, Theo Brock (Job 38,1.8-11; Marcus 4, 35-41)

Waarom is die korte tekst geselecteerd als Eerste Lezing waarin God de geplaagde en verbitterde Job toespreekt in en over storm en wind? Wat moeten we met het verhaal van een slapende Jezus en angstige leerlingen die schipbreuk dreigen te lijden?

We weten dat de Bijbellezingen van vandaag gebruik maken van beeldtaal. De aanduidingen **zee** en **storm** staan symbool voor **chaos**, **gevaar** en alle **machten die mensen naar het leven staan**. De boodschap van de Eerste Lezing is dat de Eeuwige chaos in bedwang houdt en overwint, en die van de Tweede Lezing dat we in moeilijke tijden kunnen vertrouwen op Jezus en zijn Blijde Boodschap.

Het beeld van de slapende Jezus in die boot is mogelijk een verwijzing naar het bekende Oudtestamentische verhaal van Jonas in de walvis. In dit verhaal weet de profeet Jonas zich geen raad met zijn angsten en Gods opdracht om de mensen van Ninivé te redden. Hij ontvlucht zijn opdracht, vertrekt per schip en komt in een storm terecht. Hij sluit zich hiervan af door te gaan slapen. De storm gaat pas liggen als Jonas door de zeelieden overboord wordt gegooid.

In het Evangelieverhaal gaat Jezus zijn opdracht niet uit de weg maar legt zich te ruste omdat Hij vertrouwen heeft in zijn Vader en het welslagen van de overtocht. Misschien zelfs had Jezus ook vertrouwen in de stuurmanskunst van zijn leerlingen, die immers geoefende vissers waren. Hoe dan ook, Marcus wil met het Evangelieverhaal de goddelijke status van Jezus benadrukken door Hem de macht te geven de storm te bedwingen.

Wat weten we nog meer? Marcus schreef zijn Evangelie zo'n veertig jaren na de kruisdood van Jezus. In Jeruzalem was de tempel verwoest. In Rome had keizer Nero een bloedige vervolging ontketend tegen christenen. Die boot in hevige storm op het meer van Galilea uit het Evangelieverhaal staat dan ook symbool voor het schip van de jonge Kerk die woelige tijden doormaakte. De evangelist Marcus wil zijn tijdgenoten erop wijzen dat angst het geloof verlamt en dat ze ondanks tegenwind mogen vertrouwen op Gods blijvende steun.

We mogen ervan uit gaan dat het verhaal van de boot op woelige wateren ook een metafoor is voor de kerk hier en nu. Een kerk die om verschillende redenen moeilijke tijden doormaakt.

De morele autoriteit van het instituut kerk heeft averij opgelopen o.a. door misbruikschandalen. De officiële visie van de kerk m.b.t. vraagstukken zoals euthanasie, seksuele moraal, en de rol van de vrouw in het ambt, wijkt af van die van veel mensen in de samenleving. Ook neemt het aantal praktiserende gelovigen af waardoor het moeilijker wordt om de financiële lasten van kerkgebouwen te dragen, en dat geldt helaas ook voor deze kerk.

Deze ontwikkelingen kunnen angstig maken. Onder de druk van angst kan veerkracht en geestkracht wegsijpelen. *Halen wij als kerk, als geloofsgemeenschap de overkant wel? Kijkt de leiding van bisdom en parochie verder dan louter financiële sanering? Hebben wij als lokale gemeenschap voldoende flexibiliteit, lef en inzet om het geloof op een eigentijdse manier levend te houden en te revitaliseren?*

Als we de Evangelielezing mogen geloven dan kunnen we er vanuit gaan dat Jezus als bron van inspiratie met onze geloofsgemeenschap meereist wanneer we de oversteek naar een nieuwe toekomst wagen. In die toekomst zal niet alles behouden kunnen blijven, maar genoeg wat het redden waard is. Wat het redden waard is, en welke nieuwe initiatieven ontwikkeld moeten worden, vraagt om visie, om veerkracht en inzet waaraan ieder naar vermogen kan bijdragen, al is het met vallen en opstaan.

We mogen ervan uit gaan dat het evangelieverhaal van de overtocht ook symbool staat voor ons persoonlijke leven. Ieder mens kent dagen van vreugde en voldoening en dagen van leed en pijn. De storm uit het Evangelieverhaal is een metafoor voor de vertwijfeling en onmacht die je leven kan overvallen, zoals bij ziekte, een scheiding, werkeloosheid of de eenzaamheid van het ouder worden.

Er is veel in ons bestaan waar we geen invloed op hebben. Onze zelfredzaamheid is niet altijd in staat die onzekerheid te verdrijven. Het besef dat ons leven een korte en kwetsbare tocht is, kan angstig maken en het geloof verlammen.

Hoe ervaren wij persoonlijk de stormen in ons leven in het licht van ons geloof?

Slaapt God als angst ons overvalt of is zijn nabijheid van een andere orde?

Als zelfs de leerlingen bang waren zoals in het Evangelieverhaal, mogen ook wij voor onze angsten uitkomen. Net als Job in de Eerste Lezing mogen wij met al onze vragen en klachten voor God verschijnen om zo tot rust en inzicht te komen. Ons geloof is echter geen garantie voor een kalme reis door het leven maar kan wel een houvast zijn om in de storm overeind te blijven, en dus ook een baken van vertrouwen zijn voor een veilige aankomst.

Door het Evangelie mogen we geloven dat Jezus, die immers de storm van lijden zelf heeft doorstaan, een blijvende steun en inspiratiebron kan zijn. Een inspiratiebron die ons draagt zonder onze kwetsbaarheid, die het leven eigen is, en onze verantwoordelijkheid, die de mens eigen is, weg te nemen. Het kompas van de Blijde Boodschap van Jezus richt ons dan ook naar elkaar.

Het kan opluchten als je ervaart dat je met je kwetsbaarheid en verantwoordelijkheid niet alleen staat, wel en wee met elkaar kunt delen en, wanneer nodig, elkaar vast kunt houden. Per slot van rekening zijn wij zelf de werklieden in het Koninkrijk Gods. We worden aangespoord erop te vertrouwen dat door onze inzet de overtocht naar een betere wereld en een betekenisvol leven mogelijk is, dat chaos in ons leven te beteugelen is. Zonder dit geloof vaart niemand wel.

En mocht de storm dan toch nog heftig blijven, we mogen ons troosten met de gedachte dat je niet dieper kunt vallen dan in Gods hand.